

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII kadencja

Druk nr 3070

Warszawa, 30 listopada 2018 r.

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Andrzeja Matusiewicza.

(-) Waldemar Andzel; (-) Jan Krzysztof Ardanowski; (-) Marek Ast; (-) Ryszard Bartosik; (-) Barbara Bartuś; (-) Jerzy Bielecki; (-) Joanna Borowiak; (-) Bożena Borys-Szopa; (-) Lidia Burzyńska; (-) Witold Czarnecki; (-) Anita Czerwińska; (-) Elżbieta Duda; (-) Jan Duda; (-) Barbara Dziuk; (-) Jacek Falfus; (-) Ewa Filipiak; (-) Leszek Galemba; (-) Szymon Giżyński; (-) Jarosław Gonciarz; (-) Jerzy Gosiewski; (-) Piotr Kaleta; (-) Jan Kilian; (-) Lech Kołakowski; (-) Robert Kołakowski;

(-) Leonard Krasulski; (-) Andrzej Kryj; (-) Bernadeta Krynicka; (-) Marta Kubiak; (-) Jacek Kurzępa; (-) Krzysztof Maciejewski; (-) Ewa Malik; (-) Jerzy Małecki; (-) Jerzy Materna; (-) Andrzej Matusiewicz; (-) Marek Matuszewski; (-) Kazimierz Matuszny; (-) Andrzej Melak; (-) Mieczysław Miazga; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Kazimierz Moskał; (-) Adam Ołdakowski; (-) Marek Polak; (-) Marcin Porzucek; (-) Piotr Pyzik; (-) Urszula Rusecka; (-) Bogdan Rzońca; (-) Wojciech Skurkiewicz; (-) Czesław Sobierajski; (-) Krzysztof Szulowski; (-) Ewa Szymańska; (-) Jacek Świat; (-) Robert Telus; (-) Ryszard Terlecki; (-) Ewa Tomaszewska; (-) Sylwester Tułajew; (-) Robert Warwas; (-) Jan Warzecha; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Sławomir Zawislak; (-) Maria Zuba; (-) Wojciech Zubowski.

**Ustawa
z dnia**

**o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji
reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych
z naruszeniem prawa oraz zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami**

Art. 1. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 718 oraz z 2018 r. poz. 431 i 1716) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 4 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W skład Komisji wchodzi przewodniczący powoływany i odwoływany przez Prezesa Rady Ministrów, na wniosek Ministra Sprawiedliwości złożony w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji, oraz nie mniej niż 5 i nie więcej niż 8 członków w randze sekretarza stanu powoływanych i odwoływanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej.”;

2) art. 10 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„art.10. 1. Komisja wydaje decyzje i postanowienia oraz podejmuje uchwały, o których mowa w art. 37c ust. 1, większością głosów, w głosowaniu jawnym, w obecności co najmniej połowy członków Komisji, w tym przewodniczącego Komisji lub upoważnionego przez Przewodniczącego zastępcy przewodniczącego”;

3) art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Komisja przed wydaniem decyzji może zasięgnąć opinii Społecznej Rady.”,

4) art. 15 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Postanowienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera co najmniej oznaczenie nieruchomości

warszawskiej, której dotyczy postępowanie, według księgi wieczystej oraz ewidencji gruntów i budynków”.

5) w art. 16

a) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie

„2. O wszczęciu postępowania rozpoznawczego Komisja zawiadamia m.st. Warszawę, Skarb Państwa reprezentowany przez wojewodę mazowieckiego oraz pozostałe strony postępowania. Jeżeli decyzja reprivatyzacyjna została wydana przez inny organ, stroną postępowania przed Komisją jest ten organ albo inny organ właściwy do rozpoznania sprawy.

3. Strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości. Zawiadomienia dotyczące oznaczonej nieruchomości nie muszą zawierać danych osobowych adresatów”.

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. W postanowieniu, o którym mowa w art. 15 ust. 2, w decyzji oraz zawiadomieniu, Komisja może pominąć dane stron postępowania, jeżeli dokonała ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości”.

„3b. W razie doręczenia poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej i na podstawie art. 39-48 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. poz. 2096) za dzień doręczenia uważa się datę wcześniejszego doręczenia .

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

4. Przepisy ust. 3 i 3b stosuje się odpowiednio do wezwania strony lub świadka na rozprawę. Zawiadomienie lub doręczenie zawiadomienia lub wezwania uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia”.

6) art. 24a ust 2 otrzymuje brzmienie:

„4. Komisja uchyla postanowieniem zabezpieczenie, o którym mowa w ust. 1, jeżeli w toku czynności sprawdzających nie uprawdopodobniono okoliczności uzasadniających wszczęcie postępowania rozpoznawczego, albo jeżeli Komisja nakazuje, w drodze postanowienia, wpis

ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu rozpoznawczym, albo jeżeli stało się ono zbędne w toku czynności zabezpieczających”.

7) art. 29 otrzymuje brzmienie:

„Art. 29. 1. W wyniku postępowania rozpoznawczego Komisja wydaje decyzję, w której:

- 1) utrzymuje w mocy decyzję reprivatyzacyjną,
- 2) stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych. Stwierdzając nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, Komisja może rozpatrzyć wniosek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dekretu,
- 3) uchyla decyzję reprivatyzacyjną w całości albo w części,
- 4) umarza postępowanie w całości lub w części.

2. Uchylając decyzję reprivatyzacyjną Komisja może:

1. rozpatrzyć wniosek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dekretu,
2. umorzyć postępowanie w całości lub w części,
3. przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał decyzję reprivatyzacyjną, jeżeli decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie.

3. Wydając decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2 i 3, Komisja uchyla decyzję o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (Dz. U. z 2012 r. poz. 83, z 2015 r. poz. 373 oraz z 2018r., poz. 1716).”;

4. W przypadku przekazania sprawy do ponownego rozpatrzenia, o którym mowa w ust. 2 pkt 3 Komisja wskazuje okoliczności, które należy wziąć pod uwagę przy ponownym rozpatrzeniu sprawy. Zapłaty i wskazania Komisji co do dalszego postępowania są wiążące dla organu, któremu przekazano sprawę do ponownego rozpatrzenia.

5. Jeżeli decyzja reprivatyzacyjna wywołała nieodwracalne skutki prawne Komisja stwierdza jej wydanie z naruszeniem prawa i wskazuje okoliczności, z powodu których nie można jej uchylić.”;

8) w art. 30

a) w ust. 1 uchyla się punkt 4

b) ust. 2-4 otrzymują brzmienie:

„2. Komisja może wydać decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 3, również przed stwierdzeniem sfałszowania dowodów wymienionych w ust. 1 pkt 1 lub popełnienia przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, orzeczeniem sądu lub innego organu, jeżeli:

1) sfałszowanie dowodu lub popełnienie przestępstwa nie budzi wątpliwości, a wydanie tej decyzji jest niezbędne dla uniknięcia niebezpieczeństwa dla życia lub zdrowia ludzkiego albo poważnej szkody dla interesu społecznego lub interesu prywatnego;

2) postępowanie karne jest zawieszone ze względu na ukrycie się lub ucieczkę sprawcy, postępowanie umorzono ze względu na niewykrycie sprawcy albo nie może być ono prowadzone ze względu na przedawnienie karalności lub śmierć sprawcy.

3. W toku postępowania przed Komisją ciężar udowodnienia posiadania nieruchomości przez dotychczasowego właściciela lub jego następców prawnych, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dekretu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne.

4. Komisja uchyla decyzję reprivatyzacyjną i przekazuje sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który wydał decyzję reprivatyzacyjną, jeżeli nieruchomość warszawska jest zamieszkała przez lokatorów, którym do dnia wydania decyzji reprivatyzacyjnej nie zapewniono lokali zamiennych lub lokali socjalnych.”;

9) w art. 31:

a) ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) która w złej wierze nabyła:

a) prawa lub roszczenia, o których mowa w art. 7 dekretu lub

b) własność lub prawo użytkowania wieczystego

- od osoby, na rzecz której wydano decyzję reprivatyzacyjną albo będącego w złej wierze jej następcy prawnego.”;

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W razie stwierdzenia złej wiary osoby, o której mowa w ust. 1, domniemywa się, że osoba będąca z nią w bliskim stosunku lub podmiot powiązany w rozumieniu międzynarodowych standardów rachunkowości przyjętych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. U. UE L 243 z 11.09.2002, str. 1, z późn.

zm.¹⁾) wiedział o przyczynie złej wiary, bez względu na to, czy nabył roszczenia lub prawo nieodpłatnie.”;

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. Po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia decyzji należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w spełnieniu świadczenia na podstawie decyzji, o której mowa w ust. 1.”;

10) w art. 34:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Komisja przekazuje właściwemu sądowi akta sprawy wraz ze sprzeciwem. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zastępuje pozew. W razie wniesienia sprzeciwu przez m.st. Warszawa osoba, która złożyła wniosek zwolniona jest z kosztów sądowych, a wydatki w toku postępowania ponosi m.st. Warszawa.”;

b) dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Do zabezpieczenia i egzekucji należności, o których mowa w art. 34 ust. 1 stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.”;

11) po art. 36 dodaje się art. 36a , 36b i 36c w brzmieniu:

„Art.36a. Wszczęcie przez Komisję postępowania w sprawie wznowienia postępowania, uchylecia lub zmiany decyzji ostatecznej lub stwierdzenia nieważności decyzji Komisji powoduje z mocy prawa zawieszenie postępowania sądowoadministracyjnego do czasu uprawomocnienia się decyzji Komisji.

Art.36b. Komisja, po przeprowadzeniu postępowania, o którym mowa w art. 36a wydaje decyzję, w której:

a) utrzymuje w mocy dotychczasową decyzję, gdy stwierdzi brak podstaw, o których mowa w art. 145§ 1, art 145a, art145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego ,

b) uchyla dotychczasową decyzję gdy stwierdzi istnienie podstaw, o których mowa w art. 145§ 1, art 145a, art145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego i wydaje nową decyzję na podstawie art. 29,

Art. 36c. Postępowanie sądowoadministracyjne, o którym mowa w art. 36a, podlega umorzeniu z chwilą wydania przez Komisję decyzji na podstawie art. 36b lit. b).”;

¹ Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 29, str. 609.

12) w art. 38:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, z wyłączeniem art. 8 § 2, art. 13, art. 25, art. 31, art. 96a-96n, art. 114-122, art. 127-144, 145 § 1 pkt 4 tej ustawy.”;

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Do egzekucji obowiązków wynikających z decyzji Komisji stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z zastrzeżeniem ust. 6.”,

c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Do zawiadomień i wezwań, o których mowa w art. 16 ust. 3 i 4, oraz do spraw określonych w art. 17b nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.”;

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

6. Komisja jest zwolniona od opłat, wpisów oraz kosztów postępowań przed sądami albo organami administracji publicznej, w tym kosztów, wydatków egzekucyjnych i opłat komorniczych. Koszty i opłaty egzekucyjne ustalone w postanowieniu o kosztach zaspokajają się w ostatniej kolejności. Art. 115 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i art. 1025 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r.-Kodeks postępowania cywilnego nie stosuje się.

13) art. 40 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Decyzja, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2 lub 3 oraz art. 29a, stanowi podstawę wykreślenia w księdze wieczystej wpisu dokonanego na podstawie uchylonej decyzji reprivatyzacyjnej, decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, o której mowa w art. 29 a, lub na podstawie aktu notarialnego sporządzonego z uwzględnieniem uchylonej decyzji reprivatyzacyjnej albo dokonanych po tym wpisie wpisów użytkowania wieczystego lub własności nieruchomości, oraz stanowi podstawę wpisania jako właściciela odpowiednio m.st. Warszawy albo Skarbu Państwa. Przepisu art. 10 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece nie stosuje się.”.

14) art. 40e otrzymuje brzmienie:

„art. 40e 1. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-3 powstaje z mocy prawa obowiązek gminy lub Skarbu Państwa przejęcia zarządu nieruchomością warszawską lub odpowiednią jej częścią na zasadach określonych w art. 184a-186a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Osoba, na rzecz której wydano decyzję reprivatyzacyjną, jej następca prawny albo dotychczasowy zarządca obowiązani są z mocy prawa niezwłocznie wydać nieruchomość lub jej odpowiednią część gminie albo Skarbowi Państwa, a także dopełnić wszelkich czynności niezbędnych do prawidłowego przejęcia i prowadzenia zarządu.

2. Gmina albo Skarb Państwa od dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1, pobiera czynsz za zajmowany lokal na podstawie umowy w wysokości, o której mowa w art. 40b ust. 1. według aktualnych stawek określanych przez uchwałę właściwej Rady Miasta lub zarządzenie właściwego starosty

3. Do zabezpieczenia i egzekucji obowiązku, o którym mowa w art. 40e ust 1 stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2018 r. poz. 1314)” ;

Art. 2. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.²) wprowadza się następujące zmiany:

1)W art. 214a dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1, w którym wprowadza się następujące zmiany: pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) odbudowę lub remont, dokonany ze środków publicznych, budynków, o których mowa w art. 5 dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy, zniszczonych w latach 1939-1945 więcej niż w 50%”;

b) dodaje się pkt 6- 9 w brzmieniu:

„6) zajmowanie lokalu przez lokatora w rozumieniu art. 2 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1234 i 1496),

² Zmiany tekstu jednolitego ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2018 r. poz. 50, 650, 1000, 1089, 1496, 1669, 1693, i 1716.

7) osoba uprawniona nie jest w stanie ponieść kosztów utrzymania nieruchomości, wykonania obowiązków wynikających z przepisów o ochronie zabytków lub dostosowania nieruchomości bądź jej części do stanu zgodnego z przepisami prawa budowlanego;

8) szczególne znaczenie nieruchomości dla nauki lub kultury narodowej;

9) położenie gruntu w ramach kompleksu wypoczynkowego lub rekreacyjnego lub terenów zieleni w rozumieniu ustawy z dnia 6 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 1614);”

2) w art. 214a dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„ 2. Przepis ust. 1 stosuje się także w przypadku, gdy powyższe wyłączenia dotyczą części gruntu, budynku albo ich części składowych.”

Art. 3. Okres, o którym mowa w art. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.431) uznaje się za okres składkowy, w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270). Nieopłacone składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za członków Komisji za okres od dnia ich powołania do dnia 14 marca 2018r uisć urząd obsługujący Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art.4 Przepisy art. 40e ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanych niniejszą ustawą stosuje się także do decyzji wydanych przez Komisję przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy

Art. 5. Do spraw wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 i 2 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE PROJEKTU USTAWY

Ustawą z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa, znowelizowaną ustawą z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2017 r. poz. 718, ze zm.; dalej: ustawa z dnia 9 marca 2017 r.), powołano Komisję do spraw reprywatyzacji nieruchomości warszawskich. Uchwalenie wymienionej ustawy stanowiło odpowiedź na trwający od dnia wejścia w życie dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m. st. Warszawy (Dz. U. z 1945 r., poz. 279; dalej dekret Bieruta) proces reprywatyzacji gruntów warszawskich. Potrzebę powołania szczególnego organu administracji publicznej uzasadniał stan prawny regulujący zagadnienie roszczeń o zwrot nieruchomości warszawskich, ewentualnie o odszkodowanie za ich utracenie, będący przedmiotem wielokrotnych zmian normatywnych.

Szczegółowa analiza przepisów ustawy oraz dotychczasowa praktyka orzecznicza Komisji uzasadniają potrzebę wprowadzenia zmian legislacyjnych. Ich celem jest rozszerzenie katalogu przesłanek, warunkujących wydawanie decyzji w przedmiocie odmowy ustanowienia użytkowania wieczystego z uwagi na potrzebę realizacji interesu społecznego oraz indywidualnego osób zamieszkujących w nieruchomościach, objętych procesem reprywatyzacji na podstawie dotychczasowych umów najmu lokali mieszkalnych. Ponadto celem nowelizacji jest usprawnienie postępowania przed Komisją poprzez zmiany przepisów ustrojowych regulujących status Komisji. Rezultatem zmian przewidzianych w projekcie będzie zwiększenie możliwości uzasadniających odmowę przyznania użytkowania wieczystego i w konsekwencji zwrotów nieruchomości na rzecz beneficjentów i ich następców prawnych

Zmiany w ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków

**prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich,
wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. poz. 718, ze zm.):**

1. Art. 4 ust. 1 otrzymuje nowe brzmienie, przez które zmienia się ustawowy skład Komisji. W wyniku podjęcia przedmiotowych zmian legislacyjnych Komisja do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich ma składać się z przewodniczącego powoływanego i odwoływanego przez Prezesa Rady Ministrów na wniosek Ministra Sprawiedliwości składany w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz nie mniej niż 5 i nie więcej niż 8 członków w randze sekretarza stanu powoływanych i odwoływanych przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Tak określona liczba członków Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich zapewnia z jednej strony elastyczność w ustaleniu bieżącej liczby członków Komisji, natomiast z drugiej strony zapewni także możliwość kontynuowania jej dotychczasowej działalności. Ustawodawca dając swobodę w ustaleniu liczby członków Komisji, poprzez sztywne określenie jedynie minimalnej oraz maksymalnej obsady, umożliwi racjonalne ustalenie jej składu, w sposób optymalny dla wykonywania powierzonych jej zadań, z uwzględnieniem liczby oraz złożoności spraw rozpoznawanych w danym czasie. Powierzenie kompetencji, w zakresie ustalenia liczby członków Komisji do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich Sejmowi, stanowiącemu element władzy ustawodawczej, zapewni zaś większą transparentność postępowania i pełny obiektywizm Komisji. Członkowie Komisji wybierani przez Sejm powinni być wyłaniani w drodze porozumienia pomiędzy poszczególnymi ugrupowaniami reprezentowanymi w Sejmie. Przyznanie takich kompetencji członkom władzy ustawodawczej nie spowoduje jednak zmiany charakteru samej Komisji, która pozostaje organem władzy wykonawczej, a ściślej organem administracji rządowej. O jej statusie przesądza wprost art. 3 ust. 3 nowelizowanej ustawy i umiejscowienie przy urzędzie obsługującym centralny organ administracji rządowej. Możliwość powoływania i odwoływania członków Komisji przez Sejm pełni przy tym rolę szczególnej formuły gwarancji wzajemnej kontroli władz (w ramach systemu check and balances), której zastosowanie podyktowane jest szczególnymi uprawnieniami Komisji.
2. Art. 10 ust. 1 otrzymuje nowe brzmienie, które jest następstwem doprecyzowania przepisów dotyczących zasad głosowania Komisji, będącej organem kolegialnym. Projektowana zmiana uzupełnia dotychczasową lukę dotyczącą wątpliwości interpretacyjnych, związanych z nieobecnością przewodniczącego Komisji, podczas głosowania. Obowiązująca dotychczas forma upoważnienia dla zastępcy

przewodniczącego pozwalała na procedowanie mimo nieobecności przewodniczącego, jednakże w ocenie ustawodawcy, wprowadzenie literalnego zapisu w ustawie pozwoli na uniknięcie ewentualnych rozbieżności interpretacyjnych.

3. Projektowany art. 11 ust. 1 otrzymuje nowe brzmienie. W dotychczasowym brzmieniu przepisu, Komisja wydawała decyzje po zasięgnięciu opinii Społecznej Rady. Projektowana zmiana umożliwi Komisji fakultatywne zwrócenie się o wydanie opinii do Społecznej Rady, co oznacza rezygnację z obowiązkowego trybu opiniowania decyzji Komisji. Rozwiązanie takie ma zapewnić skuteczne i efektywne działanie Komisji, która nie tylko będzie mogła wydawać decyzję bez zasięgnięcia opinii Społecznej Rady, ale również już na wstępie rozpatrywanej sprawy, będzie mogła przesądzić, czy opinia Społecznej Rady jest w danej sprawie konieczna i uzasadniona. Zaproponowane rozwiązanie ma na celu zwrócenie się do Społecznej Rady jedynie w uzasadnionych okolicznościach konkretnej sprawy, w których występuje istotny czynnik społeczny, nie zaś w sprawach, w których Komisja może wyeliminować z obrotu prawnego decyzje obarczone kwalifikowanymi wadami proceduralnymi. Wprowadzona zmiana pozwoli na przyspieszenie działań Komisji oraz większą jej efektywność i skuteczność.
4. Proponuje się, aby w art. 15 ust. 3 wykreślić sformułowanie „oraz dane stron postępowania”. Dotychczasowa praktyka Komisji pokazała, iż w postanowieniu o wszczęciu postępowania rozpoznawczego nie zawsze da się ustalić strony postępowania na etapie jego wszczęcia, chociażby ze względu na dynamiczny charakter tego postępowania oraz wielość stron postępowania rozpoznawczego. W toku postępowania, na każdym jego etapie mogą zgłosić się inne podmioty, które mają interes prawny w tym, aby być uczestnikami tego postępowania. Projektowaną zmianę uzasadnia treść art. 107 k.p.a., zgodnie z którym strony są określane przez organ dopiero w decyzji administracyjnej, a projektowany przepis stanowić będzie *lex specialis* w stosunku do art. 124 k.p.a.
5. Projektowany przepis art. 16 ust. 2 ma na celu zapewnienie spójności pomiędzy przepisem art. 16 ust. 2 ustawy w dotychczasowym brzmieniu, z którego wynika, że stroną postępowania przed Komisją jest m.st. Warszawa, a regulacją zawartą w art. 23 ust. 1e ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018 r., poz. 121). Zgodnie z wymienioną regulacją w postępowaniu administracyjnym i sądownoadministracyjnym, w których jedną ze stron lub uczestników postępowania jest Skarb Państwa, a drugą stroną lub uczestnikiem postępowania jest powiat albo miasto na prawach powiatu, Skarb Państwa reprezentuje wojewoda. Przepis w projektowanym brzmieniu nie pozostawia wątpliwości, iż w sytuacji, gdy w postępowaniu przed Komisją

stroną, oprócz m.st. Warszawy, jest Skarb Państwa, jego interesy reprezentuje właściwy wojewoda, tj. wojewoda mazowiecki.

6. Punktem wyjścia do regulacji zawartej w art. 16 ust. 3 i 4 w ustawie z dnia 9 marca 2017 r., jest art. 49 k.p.a. W § 1 tego przepisu unormowano sposób publicznego zawiadomienia o decyzjach i innych czynnościach postępowania, a w § 2 art. 49 k.p.a. unormowano obowiązek wskazania daty publicznego zawiadomienia i termin skutecznego zawiadomienia. Art. 49 k.p.a. nie stanowi sam podstawy prawnej do zastępowania doręczeń obwieszczeniami, ponieważ zawiera on odesłanie do przepisów odrębnych. Zawiadamianie uczestników postępowania o czynnościach organu administracyjnego lub podjętych postanowieniach i decyzjach wymaga powołania podstawy prawnej zawartej w odrębnym akcie prawnym rangi ustawowej. Takie unormowanie zostało między innymi uregulowane w art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., który jest przepisem szczególnym rangi ustawowej. Taka forma zawiadamiania o aktach i czynnościach organów administracyjnych jest stosowana w przypadku udziału znacznej liczby osób w postępowaniu administracyjnym, a również będzie stosowana wtedy, gdy z góry nie można ustalić kręgu podmiotów, które powinny wziąć udział w całym postępowaniu lub w niektórych jego czynnościach. Oprócz uregulowania zawartego w art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., przykładem przepisów szczególnych, o którym mowa w art. 49 § 1 k.p.a., będzie art. 91 § 3 k.p.a. stanowiący o zastosowaniu obwieszczenia jako formy zawiadomienia o rozprawie, gdy można przypuszczać, że poza stronami postępowania znanymi organowi prowadzącemu postępowanie mogą być jeszcze i inne. Takim też przykładem będą postanowienia art. 8 ust. 6 ustawy z dnia 29 czerwca 1963 r. o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 703, z zm.), o podaniu do wiadomości decyzji o uprawnionych do korzystania z gruntów wspólnoty. Inny przykład stanowią art. 7 ust. 3 oraz art. 28 ust. 1 ustawy z 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2014 r. poz. 700, ze zm.), dotyczące zawiadamiania wszystkich uczestników scalenia o wydaniu postanowienia w sprawie wszczęcia postępowania scaleniowego oraz zawiadamiania w ten sposób o decyzji zatwierdzającej projekt scalenia. W art. 5a ustawy z dnia 7 czerwca 2018 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2018 r. poz. 1202) zamieszczono regulację prawną dotyczącą inwestycji liniowych, w których postępowanie musi być prowadzone z udziałem wielu stron. Zgodnie z art. 5a ust. 1 po przekroczeniu liczby 20 stron postępowania organ administracyjny stosuje art. 49 k.p.a., jednakże z wyjątkiem tych stron, na których nieruchomościach będą prowadzone roboty budowlane (tak B. Adamiak, Komentarz do art. 49 KPA, Komentarz 2017, wyd. 15, Legalis). W wyroku NSA z dnia 13 stycznia 2009 r.

syg. II OSK 1635/07, sąd odniósł się do instytucji z art. 94 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.), wskazując, że „skoro art. 94 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) zezwala na zawiadamianie stron o decyzjach i innych czynnościach organu prowadzącego postępowanie w drodze obwieszczenia, to tym samym zwalnia ten organ z obowiązku ustalenia kręgu stron postępowania. Doręczenie bądź zawiadomienie w drodze obwieszczenia publicznego (art. 49 KPA w zw. z art. 94 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami) jest stosowane w przypadku, gdy z góry nie można ustalić kręgu podmiotów, które powinny wziąć udział w całym postępowaniu lub w niektórych jego czynnościach. Ma ono na celu umożliwienie każdemu potencjalnemu zainteresowanemu, który powołuje się na posiadanie interesu prawnego w sprawie, możliwości wzięcia udziału w postępowaniu administracyjnym. Dlatego też w obwieszczeniu tym powinna się także znaleźć informacja, gdzie i kiedy można się zaznajomić z materiałem dowodowym zebrany w sprawie. I to jest jedyny obowiązek, jaki spoczywa na organie względem strony w toku postępowania wyjaśniającego. Zatem ze względu na fakt, że organ nie ma obowiązku ustalania kręgu stron postępowania, zwolniony jest on również z obowiązku informowania ich o dacie i miejscu przeprowadzenia dowodu”. Wskazane wyżej orzeczenie należy stosować odpowiednio do unormowania art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., w zw. z art. 49 k.p.a., w zw. z art. 38 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Właśnie z powodu dużej liczby potencjalnych stron postępowania rozpoznawczego prowadzonego przed Komisją, zasadnym jest odstąpienie w tym zakresie podmiotowym od normalnego trybu doręczania pism na rzecz ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej. Opierając się na dotychczasowym dorobku przedstawicieli nauki oraz orzecznictwa dotyczącego art. 49 k.p.a., w związku z wskazanymi wyżej przepisami prawnymi, rangi ustawowej, do których należy zaliczyć art. 16 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r., zasadne jest wprowadzenie regulacji, w myśl której w zawiadomieniu dotyczącym oznaczonej nieruchomości nie ma obowiązku zamieszczania danych osobowych ich adresatów. W postanowieniu, o którym mowa w art. 15 ust. 1, w decyzji oraz zawiadomieniu Komisja może pominąć dane stron postępowania, jeżeli dokonała ogłoszenia w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego Ministra Sprawiedliwości”. Proponowana zmiana w art. 16 ust. 3a i 3b ma na celu doprecyzowanie, że bez względu na to w jaki sposób zostanie dana czynność Komisji dokonana (przez BIP czy też na podstawie art. 39-48 k.p.a), to za dzień doręczenia uważa się termin wcześniejszy. Mając na uwadze fakt, że pomiędzy sposobem doręczenia

wskazanym w art. 39-48 k.p.a. a obwieszczeniem na BIP może wystąpić istotna rozbieżność czasowa projektuje się przyjęcie za dzień doręczenia daty wcześniejszej, co skutkować będzie rozpoczęciem biegu terminu do dokonania czynności procesowej.

7. Projektowana zmiana art. 24a ust. 4 ustawy polega na dodaniu dodatkowej przesłanki uchylecia zabezpieczenia na etapie czynności sprawdzających. Dotychczasowa praktyka oraz dorobek orzeczniczy Komisji uzasadniają wprowadzenie przepisu, który umożliwi uchYLECIE postanowienia o wpisie ostrzeżenia o toczącym się postępowaniu, jeżeli stało się ono zbędne do zabezpieczenia prawidłowego toku czynności sprawdzających. Proponowane rozwiązanie umożliwi swobodny obrót nieruchomością, który mimo tego, że wymieniona forma zabezpieczenia nie ograniczała obrotu, to w praktyce stanowiła istotny element o charakterze negatywnym dla potencjalnych nabywców, kredytobiorców i kredytodawców.
8. Zasadniczym celem projektowanej zmiany brzmienia art. 29 jest doprecyzowanie dotychczas obowiązujących przepisów ustawy z dnia 9 marca 2017 r., zaś przyjęcie zaproponowanych rozwiązań z pewnością zrealizuje ten cel. W zakresie kompetencji orzeczniczych proponuje się doprecyzowanie rozstrzygnięć, w ten sposób, że Komisja wydaje decyzję, w której: utrzymuje w mocy decyzję reprivatyzacyjną, albo stwierdza nieważność decyzji reprivatyzacyjnej lub postanowienia w całości lub w części, jeżeli zachodzą przesłanki określone w art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego lub w przepisach szczególnych i w tym zakresie może rozpatrzyć wniosek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 dekretu, uchyla decyzję reprivatyzacyjną w całości albo w części, umarza postępowanie w całości lub w części. Założeniem ustawodawcy jest uporządkowanie i usystematyzowanie przepisów dotychczas obowiązujących. Komisja, po przeprowadzeniu postępowania rozpoznawczego, stwierdzi – na podstawie materiału, że decyzja reprivatyzacyjna odpowiada prawu, wówczas wyda decyzję utrzymującą w mocy decyzję reprivatyzacyjną. Po uchYLECIE decyzji, w zakresie kompetencji Komisji pozostanie możliwość rozpoznania wniosku dekretowego. Ponadto Komisja może wydać decyzję uchylającą decyzję reprivatyzacyjną w całości i przekazać sprawę do ponownego rozpatrzenia organowi, który ją wydał, jeżeli decyzja ta została wydana z naruszeniem prawa, a konieczny do wyjaśnienia zakres sprawy ma istotny wpływ na jej rozstrzygnięcie. Komisja wydając decyzję uchylającą decyzję reprivatyzacyjną wskazuje organowi, który ją wydał okoliczności, jakie należy uwzględnić przy ponownym rozpatrywaniu sprawy. Zapatrzywania prawne i wskazania Komisji co do dalszego postępowania będą wiążące dla organu. Rozwiązanie to zapewni skuteczność

i prawidłowość rozstrzygnięcia, które zostanie wydane w sprawie wymagającej ponownego rozpatrzenia. Komisja wydaje decyzję stwierdzającą wydanie z naruszeniem prawa decyzji reprivatyzacyjnej, która wywołała nieodwracalne skutki prawne, wraz ze wskazaniem okoliczności, z powodu których nie można jej uchylić. Uporządkowanie i doprecyzowanie dotychczas obowiązujących przepisów ma na celu szybsze i sprawniejsze funkcjonowanie i procedowanie Komisji.

9. Proponowana zmiana brzmienia art. 30 zakłada wykreślenie podstawy „decyzja reprivatyzacyjna została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa”. Dotychczasowe brzmienie art. 30 ust. 1 pkt 4 odpowiadało treści art. 156 § 1 pkt 1 k.p.a. zgodnie z którym organ administracji publicznej stwierdza nieważność decyzji, która została wydana bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa. Zmiana podyktowana jest ujednoliceniem przesłanek przemawiających za wydaniem przez Komisję decyzji stwierdzającej nieważność decyzji reprivatyzacyjnej oraz decyzji uchylającej decyzję reprivatyzacyjną. Zmiana częściowej treści art. 30 ust. 1 poprzez wskazanie, że „Komisja wydaje decyzję, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 3 ” wynika, z zaproponowanej zmiany treści art. 29 ustawy i ma charakter jedynie redakcyjny, będący następstwem wymienionej zmiany art. 29 Nowelizacja zakłada także zmianę art. 30 ust. 3, w którym wskazuje się jednoznacznie, na kim w toku postępowania przed Komisją spoczywa ciężar udowodnienia przesłanki pozytywnej uwzględnienia wniosku dekretowego, tj. posiadania nieruchomości warszawskiej przez dotychczasowego właściciela lub jego następców prawnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 dekretu. To wnioskodawca ma interes w uzyskaniu pozytywnego rozstrzygnięcia i z tego względu racjonalne wydaje się, aby to strona wykazała istnienie ww. przesłanki, na wzór regulacji prawnych w postępowaniach cywilnych, w których podmiot wywodzący z danego faktu skutek prawny ma obowiązek go udowodnić (art. 6 Kodeksu cywilnego). Zmiana treści art. 30 ust. 4 podyktowana jest koniecznością dostosowania brzmienia tego przepisu do zaproponowanej treści art. 29.
10. Projektowany przepis art. 31 ust. 1 pkt 3 poszerza dotychczasowy katalog przesłanek obowiązku zwrotu równowartości nienależnego świadczenia nie tylko o kryterium przedmiotu nabycia („prawa lub roszczenia do nieruchomości, o których mowa w art. 7 dekretu”), ale również o kryterium podmiotu, od którego nastąpiło nabycie – oprócz wskazanego dotychczas beneficjenta decyzji reprivatyzacyjnej, dodano będącego w złej wierze następcę prawnego beneficjenta tej decyzji. Dotychczas brak było stosownej podstawy prawnej do nałożenia w takich przypadkach obowiązku zwrotu równowartości

nienależnego świadczenia na osoby, które działały w złej wierze i uzyskały nienależne korzyści. W proponowanym brzmieniu przepis wskazuje kryteria przedmiotowe (nabycie prawa lub roszczenia, o których mowa w art. 7 dekretu lub własności lub prawa użytkowania wieczystego) oraz kryteria podmiotowe dotyczące zbywcy (beneficjent decyzji reprivatyzacyjnej lub będący w złej wierze następca prawny beneficjenta), których spełnienie warunkuje możliwość nałożenia obowiązku zwrotu równowartości nienależnego świadczenia na będącego w złej wierze nabywcę.

11. Proponuje się dodanie ust. 1a w art. 31. Wprowadzenie tego przepisu umożliwia przypisanie określonej kategorii osób wiedzy o przyczynie złej wiary podmiotów wymienionych w przepisie art. 31 ust. 1 pkt 3, tj. podmiotów, których zła wiara została stwierdzona przez Komisję. Kategoria osób, co do których stosuje się domniemanie wiedzy o przyczynie złej wiary, obejmuje osoby pozostające w określonych relacjach z osobą, której zła wiara została stwierdzona przez Komisję. Użyte w projektowanym przepisie pojęcie „w bliskim stosunku” nawiązuje do pojęć znanych w prawie cywilnym (art. 527 § 3 i 4 k.c.). Podmiot powiązany określony został w rozumieniu międzynarodowych standardów rachunkowości przyjętych zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1606/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 lipca 2002 r. w sprawie stosowania międzynarodowych standardów rachunkowości (Dz. U. UE L 243 z 11.09.2002, str. 1, z późn. zm.). Projektowana zmiana wiąże się z regulacją zawartą w art. 41a ust. 3 ustawy, zawierającą definicję złej wiary. Jej celem jest umożliwienie dochodzenia zwrotu nienależnych korzyści nie tylko od osób wymienionych w art. 31 ust. 1 ustawy, ale również od osób, które mając wiedzę na temat złej wiary podmiotów wskazanych w art. 31 ust. 1 ustawy, same uzyskały nienależne korzyści.
12. Proponuje się wprowadzenie ust. 6 w art. 31, którego celem jest umożliwienie dochodzenia zwrotu ustalonych w decyzji administracyjnej kwot równowartości nienależnego świadczenia wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia decyzji Komisji. Koncepcja określania w formie decyzji administracyjnej obowiązku zwrotu świadczenia nienależnie wypłaconego jest powszechnie znana i często stosowana przez polskiego ustawodawcę. Przykładowo wskazać można na art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.), zgodnie z którym osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu **wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie**, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie

ubezpieczeń społecznych nakazuje uznać świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania lub świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzania w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia. Innym przykładem regulacji opartej na określaniu w formie decyzji administracyjnej obowiązku zwrotu świadczenia nienależnego jest art. 30 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 i 1579). Zgodnie z art. 30 ust. 8 i 9 tej ustawy, kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych podlegają zwrotowi **łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie** na rachunek bankowy wskazany przez organ właściwy. Katalog regulacji stanowiących przykład zastosowania w polskim systemie prawa konstrukcji zwrotu nienależnego świadczenia w drodze decyzji organu administracji warto jeszcze uzupełnić o art. 27 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169, z późn. zm.), w myśl którego dłużnik alimentacyjny jest obowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, **łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie**.

W art. 31 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. w brzmieniu obowiązującym od dnia 14 marca 2018 r., określono w sposób jednoznaczny obowiązek zwrotu równowartości nienależnego świadczenia. Wymieniony przepis w dotychczasowym brzmieniu nie zawierał regulacji dotyczącej odsetek za opóźnienie. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem odsetki za opóźnienie pełnią funkcję odszkodowawczą, gwarancyjną oraz funkcję stymulującą. Jak wskazano w komentarzu do kodeksu cywilnego pod redakcją Andrzeja Kidyby („Zobowiązania. Część ogólna”, s.643, 2010 r.) odszkodowanie za opóźnienie z zapłatą długu pieniężnego polega zawsze na odsetkach. Opóźnienie w terminowej realizacji świadczenia pieniężnego, z uwagi na zmianę siły nabywczej pieniądza, przynosi zawsze uprawnionemu szkodę w postaci wysokości oprocentowania, które wierzyciel by uzyskał, gdyby należne świadczenie pieniężne otrzymał w terminie i podjął decyzję o ulokowaniu go na rachunku bankowym. Opóźnienie w wykonaniu świadczenia pieniężnego zawsze rodzi szkodę. W orzecznictwie często wskazuje się, że instytucja odsetek za opóźnienie stanowi cywilną, ustawową i bezwzględnie obowiązującą sankcję za sam fakt niespełnienia świadczenia pieniężnego w terminie (I Aca 869/04, Lex nr 147133). Wprowadzona nowelizacja przewiduje naliczanie odsetek po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia decyzji.

Konieczność wprowadzenia tego uregulowania jest spowodowana tym, że dochodzenie odsetek na gruncie prawa administracyjnego musi zostać wprost określone w ustawie, albowiem w przepisach prawa administracyjnego nie znajduje się ogólny przepis odpowiadający w swej istocie art. 481 kc. W przypadku braku takiego uregulowania dochodzenie odsetek możliwe by było jedynie na drodze postępowania sądowego. Projektowana zmiana ma na celu szybkie doprowadzenie do przymusowego wykonania obowiązku wynikającego z decyzji administracyjnej wraz z odsetkami.

- 13.** Ustawodawca proponuje zmianę art. 34 ust. 4. W obecnym stanie prawnym, w sytuacji gdy Miasto Stołeczne Warszawa wniosło sprzeciw od decyzji Komisji w zakresie odszkodowania lub zadośćuczynienia, poświadczony za zgodność z oryginałem odpis akt sprawy przekazywany jest przez Komisję do sądu powszechnego, a wnioskodawca (powód) ponosi koszty sądowe na ogólnych zasadach. Wnioskodawca ponosi zatem opłatę stosunkową od pozwu w wysokości 5% liczonej od wartości przedmiotu sporu, jednak nie mniej niż 30 zł i nie więcej niż 100 tys. zł (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych - *Dz.U.2018.300 j.t.*). Sprawy te w zakresie opłat sądowych są traktowane tak jak wszystkie inne spory cywilne. Rozwiązanie takie nie może zostać uznane za optymalne. Istotą proponowanej regulacji jest wykreślenie słowa „odpis” w pierwszym zdaniu obecnego przepisu (art. 34 ust. 4 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa) oraz dopisanie na końcu obecnego przepisu trzeciego zdania: W razie wniesienia sprzeciwu przez m.st. Warszawa osoba, która złożyła wniosek zwolniona jest z kosztów sądowych, a wydatki w toku postępowania ponosi m.st. Warszawa.” Przewidywane ustawowe zwolnienie w całości od kosztów sądowych wnioskodawcy w razie wniesienia sprzeciwu przez Miasto Stołeczne Warszawa od decyzji Komisji, uzasadnione jest szczególną sytuacją osób zamieszkujących nieruchomości objęte decyzjami reprivatyzacyjnymi. W postępowaniach rozpoznawczych przed Komisją wielokrotnie udowodniano stosowanie wobec lokatorów różnych form przemocy i nacisku, polegające m.in. na utrudnianiu korzystania z lokali, zastraszaniu oraz nękanii. Beneficjenci decyzji reprivatyzacyjnych bezpodstawnie podwyższali czynsz oraz inne opłaty za używanie lokalu w stosunku do czynszu dotychczasowego. Powyższe działania powodowały istotne pogorszenie sytuacji materialnej wnioskodawców, w tym konieczność opuszczenia dotychczas zajmowanych przez nich lokali. W takiej sytuacji, gdy Miasto Stołeczne Warszawa wnosi sprzeciw od decyzji Komisji, obciążanie wnioskodawców dodatkowymi kosztami sądowymi nie

znajduje racjonalnego uzasadnienia. Wprowadzana zmiana spowoduje, że wnioskodawcy będą ustawowo całkowicie zwolnieni od kosztów sądowych, w szczególności nie będą musieli uiszczać opłaty sądowej od pozwu, która mogłaby być dla nich realną barierą w dostępie do wymiaru sprawiedliwości i pogłębiać poczucie krzywdy. Ustawa wzmacnia społeczną funkcję wymiaru sprawiedliwości w sprawach z zakresu decyzji reprivatyzacyjnych. Projektowana zmiana polegająca na wykreśleniu słowa „odpis” spowoduje obowiązek przekazywania oryginału akt prowadzonych przez Komisję do właściwego sądu powszechnego. Takie rozwiązanie jest zbieżne z zasadami obowiązującymi w postępowaniu cywilnym, w którym Sąd prowadząc postępowanie opiera się na oryginałach dokumentów. W przypadku wniesienia przez stronę apelacji (371 k.p.c.) lub zażalenia (395 k.p.c.) Sąd przekazuje oryginał akt do sądu odwoławczego. Analogiczne zasady obowiązują w postępowaniu sądowoadministracyjnym. W zakresie ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2018r. poz.121), w przypadku gdy samorządowe kolegium odwoławcze nie uwzględni wniosku użytkownika wieczystego o ustalenie, że aktualizacja opłaty rocznej jest nieuzasadniona albo jest uzasadniona w innej wysokości i wniesie on sprzeciw, samorządowe kolegium odwoławcze przekazuje właściwemu sądowi akta sprawy wraz ze sprzeciwem. W sytuacji wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego organ administracyjny przekazuje skargę sądowi wraz z kompletnymi i uporządkowanymi aktami sprawy i odpowiedzią na skargę (art. 54 § 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przez sądami administracyjnymi – (Dz.U.2018r., poz.1302).

14. Projektowana zmiana w art. 34 ust. 7 wprowadza stosowanie ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego do zabezpieczenia i egzekucji należności, o których mowa w art. 34 ust. 1 albowiem dochodzone roszczenia (odszkodowanie lub zadośćuczynienie) mają charakter cywilnoprawny.
15. Projektowana zmiana przewiduje dodanie art. 36a, zgodnie z którym „wszczęcie przez Komisję postępowania w sprawie wznowienia postępowania, uchylecia lub zmiany decyzji ostatecznej lub stwierdzenia nieważności decyzji Komisji powoduje z mocy prawa zawieszenie postępowania sądowoadministracyjnego do czasu uprawomocnienia się decyzji Komisji”. Z uwagi na specyfikę postępowania przed Komisją, a także zadania jakie zostały dla niej określone przez ustawodawcę, koniecznym jest stworzenie przepisu *lex specialis*, który umożliwiałby wszczęcie trybów nadzwyczajnych z uwagi na charakter spraw przez nią badanych i szczególną rolę Komisji, jako organu stojącego na straży interesu publicznego. Wprowadzenie do ustawy z dnia 9 marca 2017 r. regulacji

dotyczących wszczęcia przez Komisję do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich jednego ze wskazanych postępowań nadzwyczajnych, skutkuje koniecznością zawieszenia postępowania toczącego się przed sądem administracyjnym. W przypadku wszczęcia przez Komisję postępowania nadzwyczajnego, dotyczącego decyzji własnej Komisji, tryb ten ma pierwszeństwo przed postępowaniem sądowoadministracyjnym. W sytuacji uchylecia lub zmiany własnej decyzji ostatecznej lub stwierdzenia jej nieważności przez Komisję, odpadnie bowiem substrat postępowania przed sądem administracyjnym i stanie się ono bezprzedmiotowe. Projektowana zmiana uzasadniona jest szczególnym charakterem postępowania przed Komisją jako trybu nadzwyczajnego, który ma pierwszeństwo przed innymi postępowaniami administracyjnymi i sądowoadministracyjnymi. Wszczęcie nadzwyczajnego postępowania administracyjnego w toku postępowania sądowoadministracyjnego jest dopuszczalne. Stanowi wyłącznie przeszkodę czasową w rozpoznaniu skargi przez sąd administracyjny (por. szerzej post. NSA z 25.04.2008 r., II OZ 118/08, Legalis; post. NSA z 3.04.2014 r., II GZ 153/14, Legalis; wyr. WSA w Olsztynie z 6.06.2013 r., II SA/Ol 305/13, CBOSA; wyr. WSA w Krakowie z 29.05.2013 r., I SA/Kr 450/13, Legalis; wyr. WSA w Opolu z 26.09.2013 r., II SA/Op 263/13, Legalis). Projektowana zmiana ma na celu zapewnienie pewności obrotu, któremu służyć ma zawieszenie ex lege postępowania sądowoadministracyjnego do czasu uprawomocnienia się decyzji Komisji w postępowaniu w sprawie wznowienia postępowania rozpoznawczego przed Komisją.

16. Projektowana zmiana przewiduje dodanie art. 36b, który reguluje sposób rozstrzygnięcia wszczętego przez Komisję postępowania nadzwyczajnego. W myśl tej regulacji, po przeprowadzeniu postępowania nadzwyczajnego Komisja: „a. utrzymuje w mocy dotychczasową decyzję, gdy stwierdzi brak podstaw, o których mowa w art. 145 § 1, art. 145a, art. 145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 k.p.a.”; „b. uchyla dotychczasową decyzję, gdy stwierdzi istnienie podstaw, o których mowa w art. 145 § 1, art. 145a, art. 145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 k.p.a. i wydaje nową decyzję na podstawie art. 29”. Projektowana zmiana zakłada, że w przypadku nie zaistnienia przesłanek opisanych w art. 145 § 1, art. 145a, art. 145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 k.p.a., Komisja utrzyma w mocy swoją dotychczasową decyzję. W sytuacji wystąpienia podstaw, o których mowa w art. 145 § 1, art. 145a, art. 145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 k.p.a. uchyli dotychczasową decyzję i wyda nową decyzję na podstawie art. 29 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. Z uwagi na specyfikę postępowania przed Komisją, a także zadania jakie zostały dla niej określone przez ustawodawcę koniecznym

jest ujednolicenie możliwych rozstrzygnięć Komisji wydawanych po przeprowadzeniu postępowania nadzwyczajnego, niezależnie od podstaw wszczęcia trybu nadzwyczajnego. Projektowane rozstrzygnięcie stanowi *lex specialis* do przepisów art. 151 § 1 i 2 k.p.a. oraz art. 158 § 1 k.p.a. i określa w sposób samodzielny katalog rozstrzygnięć możliwych do wydania przez Komisję po przeprowadzeniu postępowania w nadzwyczajnym trybie. Projektowany przepis nie wpływa tym samym na treść przesłanek zawartych w art. 145 § 1, art. 145a, art. 145b, art. 154, art. 155 lub art. 156 k.p.a., a dotyczy jedynie formy wydawanego rozstrzygnięcia. Ujednolicenie możliwych rozstrzygnięć Komisji wydawanych po przeprowadzeniu postępowania nadzwyczajnego, do utrzymania w mocy swojej dotychczasowej decyzji oraz uchylenia dotychczasowej decyzji ma na celu umożliwienie Komisji wydania nowej decyzji po uchyleniu dotychczasowej decyzji na podstawie przesłanek określonych w art. 29 ustawy. Możliwość wydania nowej decyzji po uchyleniu dotychczasowej decyzji ma na celu przyspieszenie postępowania przed Komisją i stanowi realizację celu powołania Komisji

- 17.** Projektowana nowelizacja przewiduje dodanie art. 36c, zgodnie z którym postępowanie sądownoadministracyjne, o którym mowa w art. 36a podlega umorzeniu w chwilą wydania przez Komisję decyzji na podstawie art. 36b lit. b. Uzasadnieniem wskazanej regulacji jest potrzeba zapewnienia pewności prawnej w sytuacji, gdy w skutek uchylenia przez Komisję w trybie nadzwyczajnym decyzji administracyjnej Komisji, będącej przedmiotem skargi i postępowania sądownoadministracyjnego, z uwagi na brak przedmiotu zaskarżenia, postępowanie przed Sądem Administracyjnym stanie się bezprzedmiotowe. Rozwiązanie, w myśl którego z mocy prawa będzie podlegało ono umorzeniu, zapewnia stabilność i pewność co do stanu prawnego i wyklucza sytuacje, w których przedmiotem kontroli mogłaby być decyzja wyeliminowana z obrotu prawnego. Wpłynie również korzystnie na szybkość postępowania, bowiem zwalnia sąd z obowiązku badania ewentualnych podstaw do umorzenia postępowania pozostawiając zaistnienie wskazanego skutku prawnego w postaci umorzenia z mocy prawa z chwilą wydania decyzji przez Komisję w przedmiocie uchylenia decyzji będącej przedmiotem kontroli.
- 18.** Proponuje się zmianę brzmienia ust. 1 i ust. 3 w art. 38. W zakresie nieuregulowanym w ustawie, do spraw nią objętych będą miały zastosowanie przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego. Dotychczasowe brzmienie przepisu wyłączało zastosowanie art. 96 k.p.a. dotyczącego policii sesyjnej w postępowaniu administracyjnej. Projektowana zmiana, zakłada zastosowanie art. 96 k.p.a. w postępowaniu toczącym się przed Komisją. W trakcie prowadzonej rozprawy, organ musi pilnować, żeby panował na niej porządek. W związku

z tym ustawodawca wyposażył go w związane z tym uprawnienia i zasadnym jest wprowadzenie projektowanej zmiany.

19. Projektowana zmiana art. 38 ust. 4 ma na celu dostosowanie dotychczasowego brzmienia do aktualnie obowiązującej ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
20. Proponuje się w art. 38 dodanie ust. 6, który reguluje kompleksowo kwestię zwolnienia Komisji od kosztów w postępowaniach przed sądami oraz organami administracji publicznej, w tym kosztów, wydatków egzekucyjnych i opłat komorniczych. Zgodnie z art. 3 ust. 4 ustawy w celu realizacji swoich zadań Komisji przysługują uprawnienia prokuratora określone w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego, ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego, dalej „k.p.c.” oraz art. 5, art. 66, art. 69, art. 70, art. 71 § 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. - Prawo o prokuraturze. Komisja może w szczególności żądać wznowienia postępowania sądowego oraz złożyć sprzeciw od decyzji administracyjnej. Przepis art. 106 k.p.c. przewiduje, że udział prokuratora w sprawie nie uzasadnia zasądzenia zwrotu kosztów na rzecz Skarbu Państwa ani od Skarbu Państwa. Artykuł 239 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z z 2018 r. poz. 1302, 1467, 1629) wymienia enumeratywnie podmioty zwolnione od kosztów sądowych - wśród nich jest prokurator. Komisja wykonując swoje obowiązki ustawowe nie działa jako statio fisci Skarbu Państwa, a zatem nie jest zwolniona od kosztów sądowych na podstawie art. 94 ustawy z dnia z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 914 i 1293). W art. 23 ust. 7 nowelizowanej ustawy wprowadzono przepis szczególny zwalniający Komisję od opłaty o wpis w księdze wieczystej - w zakresie wniosku o zabezpieczenie. Z uwagi na powyższe, cele ustawy i zadania Komisji, których realizacja wymaga podjęcia przez organ działań nadzwyczajnych, interes społeczny w pełni uzasadnia ustawowe zwolnienie Komisji od opłat, wpisów oraz kosztów postępowania przed sądami powszechnymi, administracyjnymi, a także przed organami administracji publicznej. W szczególności uzasadnia to fakt, że Komisji przysługują, w postępowaniach administracyjnych i sądowych, uprawnienia prokuratora, który nie ponosi kosztów swojego działania.
21. W związku z prowadzonymi postępowaniami przed Komisją w 2018 roku (na podstawie znowelizowanej ustawy) doszło do zwiększonej ilości wydanych decyzji, w których nałożono obowiązek zwrotu równowartości nienależnego świadczenia oraz wydano postanowienia o ukaraniu grzywną, co doprowadziło do znacznego wzrostu ilości postępowań egzekucyjnych wszczynanych przez administracyjne organy egzekucyjne na

wniosek Komisji. Podkreślenia wymaga fakt, iż niejednokrotnie wskazane w tytułach wykonawczych kwoty należności głównych sięgają dziesiątek milionów złotych, co z kolei powoduje ryzyko powstania bardzo wysokich kosztów egzekucyjnych, które są zaspokajane w pierwszej kolejności. Prowadzi to do sytuacji, w której egzekucja, choć częściowo skuteczna prowadzona jest w celu zaspokojenia kosztów egzekucyjnych. Ponadto w przypadku umorzenia postępowania egzekucyjnego z uwagi na jego bezskuteczność, wymienionymi kosztami potencjalnie może zostać obciążona Komisja (art. 59 § 2 u.p.e.a.). Nowelizowane rozwiązanie dotyczące zwolnienia Komisji z kosztów i wydatków egzekucyjnych, a także opłaty komorniczej z urzędu, pozwoli na szybszą i bardziej skuteczną realizację zadań postawionych przed Komisją. Zgodnie bowiem z art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz.U. z 2017 r., poz. 718; z późn. zm., dalej ustawa z dnia 9 marca 2017 r.) jednym z podstawowych zadań Komisji jest wyjaśnianie nieprawidłowości i uchybień w działalności organów i osób prowadzących postępowania w przedmiocie wydawania decyzji reprywatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich oraz występowanie do właściwych organów w razie stwierdzenia w toku postępowania przed Komisją istnienia okoliczności sprzyjających wydawaniu decyzji reprywatyzacyjnych z naruszeniem prawa lub popełnianiu przestępstw bądź utrudniających ich ujawnianie. Zwolnienie Komisji z obowiązku uiszczenia kosztów i wydatków egzekucyjnych oraz opłaty pozwoli natomiast na usprawnienie działań Komisji zmierzających do dochodzenia nałożonych przez Komisję grzywien oraz orzeczonych obowiązków zwrotu równowartości nienależnego świadczenia, z którego to świadczenia środki pieniężne przeznaczone są następnie na wypłatę zadośćuczynień i odszkodowań dla pokrzywdzonych skutkami nieprawidłowo przeprowadzanej reprywatyzacji. Wprowadzana zmiana pozwoli uniknąć możliwości obciążenia Komisji znacznymi kosztami i wydatkami generowanymi w trakcie egzekucji, które nota bene pochodzić będą ze środków budżetowych państwa, przy jednoczesnym uwzględnieniu, że beneficjentem tych środków będzie inny podmiot również finansowany z tych samych źródeł. Dotychczasowe rozwiązanie jest sprzeczne z interesem publicznym oraz gospodarczo nieuzasadnione. Zapłata przez Komisję kosztów i wydatków egzekucyjnych, a także opłaty komorniczej spowoduje jedynie przesunięcie środków publicznych między jednostkami sektora finansów publicznych.

22. Projektowany przepis przewiduje również zmianę kolejności zaspokajania kosztów postępowania egzekucyjnego. W dotychczasowym porządku prawnym zarówno

w egzekucji administracyjnej, jak i sądowej koszty egzekucyjne ściągane są od zobowiązanego w pierwszej kolejności. Cel, dla którego została powołana Komisja, którym jest ochrona interesu publicznego i społecznego uzasadnia zmianę kolejności. W toku prowadzonych postępowań z udziałem Komisji jako wierzyciela egzekwowane są kwoty stanowiące wielomilionowe należności z tytułu obowiązku zwrotu równowartości nienależnego świadczenia. Stanowią one środki na wypłatę przez m. st. Warszawa odszkodowania lub zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonych w procesie reprivatyzacyjnym lokatorów. W skutek pobierania przez organ egzekucyjny z wyegzekwowanego świadczenia w pierwszej kolejności kosztów egzekucyjnych, wydłuża się znacznie możliwość wypłat odszkodowań lub zadośćuczynień na rzecz wymienionych pokrzywdzonych lokatorów. Dlatego też zasadna jest zmiana kolejności pobierania kosztów tak, aby zaspokajane one były w ostatniej kolejności, po ustaleniu w postanowieniu kosztów postępowania egzekucyjnego. Takie rozwiązanie usprawiedliwia szczególną rolę środków ustalonych w decyzji administracyjnej jako obowiązek zwrotu równowartości nienależnego świadczenia, które stanowią równocześnie środki na wypłaty kwot pieniężnych na rzecz pokrzywdzonych w procesie reprivatyzacji lokatorów nieruchomości warszawskich. Równocześnie sama zmiana kolejności zaspokajania, nie spowoduje pozbawienia organu egzekucyjnego należnych mu kosztów egzekucyjnych.

23. Proponuje się także wprowadzenie zmiany w art. 40 ust. 1. W treści wymienionego przepisu wymieniono podstawy prawne wykreślenia w księdze wieczystej wpisu dokonanego na podstawie uchylonej decyzji reprivatyzacyjnej, której definicja zawarta została w art. 2 pkt 3, decyzji o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości, o której mowa w art. 29a lub na podstawie aktu notarialnego sporządzonego z uwzględnieniem uchylonej decyzji reprivatyzacyjnej albo dokonanych po tym wpisie wpisów użytkowania wieczystego lub własności nieruchomości, oraz stanowi podstawę wpisania jako właściciela odpowiednio m.st. Warszawy albo Skarbu Państwa. Podstawę wykreślenia wpisu dokonanego w księdze wieczystej stanowić będzie decyzja Komisji, która uchyla decyzję reprivatyzacyjną w całości albo w części i w tym zakresie Komisja orzeka co do istoty sprawy albo, uchylając tę decyzję, umarza postępowanie w całości albo w części (art. 29 ust. 1 pkt 3). Wprowadzenie art. 29a jest w istocie zmianą redakcyjną, spowodowaną zmianą numeracji. Przepis art. 29a jest tożsamy z treścią dotychczasowego art. 29 ust. 3. Analogicznie art. 29 ust. 1 pkt 2 jest powtórzeniem art. 29 ust. 1 pkt 3a rozszerzonym o treść art. 29 ust. 1 pkt 6. Zmiana nie ogranicza praw

podmiotów, które mogą wystąpić z wnioskiem do sądu o dokonanie wpisu, na podstawie decyzji Komisji.

24. Proponuje się zmianę brzmienia art. 40e. W dotychczasowej regulacji zgodnie z art. 40e ust. 1 w decyzji, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-3, Komisja może w decyzji administracyjnej nakazać gminie przejęcie zarządu nieruchomością warszawską lub jej odpowiednią częścią na zasadach określonych w art. 184a-186a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. Projektowana zmiana zakłada powstanie z mocy prawa obowiązku gminy lub Skarbu Państwa przejęcia zarządu nieruchomością warszawską lub odpowiednią jej częścią na zasadach określonych w art. 184a-186a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Z drugiej strony projektowana zmiana przewiduje powstanie obowiązku ex lege wydania nieruchomości na rzecz gminy lub Skarbu Państwa. Osoba, na rzecz której wydano decyzję reprivatyzacyjną, jej następca prawny albo dotychczasowy zarządca obowiązani są z mocy prawa niezwłocznie wydać nieruchomość lub jej odpowiednią część gminie albo Skarbowi Państwa, a także dopełnić wszelkich czynności niezbędnych do prawidłowego przejęcia i prowadzenia zarządu. Ustawodawca wprowadza powstające z mocy prawa obowiązki o charakterze niepieniężnym: po stronie gminy lub Skarbu Państwa, polegający na przejęciu zarządu nieruchomością oraz po stronie osoby, na rzecz której wydano decyzję reprivatyzacyjną, jej następcy prawnego albo dotychczasowego polegający na niezwłocznym wydania im nieruchomości lub jej części.
25. Projektowana zmiana wprowadza w art. 40e ust. 2 obowiązek pobierania przez gminę albo Skarb Państwa od dnia wydania decyzji, o której mowa w ust. 1 czynszu za zajmowany lokal na podstawie umowy w wysokości, o której mowa w art. 40b ust. 1 według aktualnych stawek określanych przez uchwałę właściwej Rady Miasta lub zarządzenie właściwego starosty. Przepis art. 40b ust. 1 przewiduje, że decyzja Komisji, o której mowa w art. 29 ust. 1 pkt 2-3, stanowi podstawę niezwłocznego przywrócenia posiadania nieruchomości warszawskiej lub jej odpowiedniej części najemcy lub innej osobie zajmującej nieruchomość na podstawie umowy zawartej z gminą albo Skarbem Państwa przed wydaniem decyzji reprivatyzacyjnej. Regulacja ta koreluje z treścią przepisu art. 40c, zgodnie z którym decyzja reprivatyzacyjna nie narusza uprawnień i obowiązków z umowy najmu zawartej z najemcą nieruchomości warszawskiej lub jej części przez gminę albo Skarb Państwa. Projektowana zmiana ma na celu ochronę interesów najemców, których prawa zostały naruszone przez wydanie decyzji reprivatyzacyjnej i powodować będzie powrót do zasad obowiązujących przed decyzją. Zgodnie z ust. 3 do zabezpieczenia i

egzekucji obowiązku, o którym mowa w art. 40e ust. 1 stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Obowiązki wynikające z art. 40e ust.1 stanowią obowiązki o charakterze niepieniężnym wynikające bezpośrednio z przepisów prawa i wolą ustawodawcy było poddanie ich egzekucji administracyjnej zgodnie z art. 2 par 1 pkt 5 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

Zmiany ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r., poz. 121 z późn. zm.)

1. W art. 1 pkt 1 projektu przewidującym zmianę art. 214a u.g.n. projektowana zmiana przewiduje wykreślenie dotychczasowej treści art. 214a pkt 4 oraz wprowadza w punktach 6-9 dodatkowy katalog przesłanek odmowy ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. Ponadto projektowana zmiana przewiduje dodanie w art. 214a ust. 2 rozszerzającego przesłanki odmowy, o których mowa w ust. 1 w nowym brzmieniu na części gruntu, budynku albo ich części składowych.

1.1. Modyfikacja punktu 4 dotyczy zmiany stopnia zniszczenia budynków w latach 1939-1945 z więcej niż 66% na więcej niż 50%. Obniżenie wyrażonego procentowo stopnia zniszczeń budynku pozwoli na objęcie zakresem projektowanego przepisu większej liczby budynków zniszczonych w latach 1939-1945, odbudowanych lub remontowanych ze środków publicznych.

1.2. Projektowana zmiana art. 214a ustawy 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U.2018.121 ze zm.) rozszerza katalog podstaw umożliwiających wydawanie decyzji o odmowie ustanowienia prawa użytkowania wieczystego na rzecz poprzedniego właściciela gruntu, niezależnie od przyczyn wymienionych w art. 7 ust. 2 dekretu warszawskiego. Nowa przesłanka odmowy ustanowienia prawa użytkowania wieczystego dodana w punkcie 6 ma na celu ochronę praw lokatorów. Przepis w dotychczasowym brzmieniu całkowicie pomijał ochronę tej kategorii osób. Zgodnie z projektowaną zmianą w art. 214a pkt 6 proponuje się dodać kolejną przesłankę odmowy ustanowienia użytkowania wieczystego. Intencją Ustawodawcy jest by w przypadku, gdy budynek zajmowany jest przez lokatorów organ rozpoznający wniosek dekretowany miałby fakultatywną możliwość odmowy jego uwzględnienia. Celem zmiany jest gwarancja praw i interesów lokatorów, niejednokrotnie zajmujących lokale przez długi okres oraz osób

znajdujących się w szczególnej sytuacji życiowej bądź majątkowej, którym Państwo winno zapewnić należytą ochronę.

1.3. Celem wprowadzenia przesłanek określonych w punktach 7-9 jest przede wszystkim ochrona nieruchomości ze względu na jej szczególne walory zabytkowe, naukowe, znaczenie dla kultury narodowej, a także ze względu na usytuowanie gruntu w obrębie obszarów o szczególnym znaczeniu dla szeroko rozumianego wypoczynku (kompleksy wypoczynkowe, rekreacyjne lub tereny zielone). Dotychczasowa działalność Komisji i jej praktyka orzecznicza uzasadniają rozszerzenie katalogu przesłanek warunkujących możliwość odmowy ustanowienia użytkowania wieczystego ze względu na potrzebę ochrony interesu publicznego oraz indywidualnego najemców lokali mieszkalnych.

Przepisy intertemporalne

1. Projektowany przepis zawarty w art. 3 doprecyzowuje brzmienie art.6 ustawy z dnia 26 stycznia 2018 r. o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2018.431) poprzez uznaje pojęcia „okres” o którym mowa w wymienionej regulacji za okres składkowy, w rozumieniu art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2018.1270). Nieopłacone składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za członków Komisji za okres od dnia ich powołania do dnia 14 marca 2018r uisćci urząd obsługujący Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Projektowana zmiana wypełnia dotychczasową „lukę prawną” poprzez zapewnienie ciągłości ubezpieczenia członkom Komisji od momentu ich powołania, co uzasadnia brzmienie art. 5 pkt 2a. zmienianej w pkt 1 ustawy, zgodnie z którym Członków Komisji w zakresie ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego traktuje się jak pracowników.
2. Projektowany przepis art. 4 ustawy nowelizującej jest przepisem przejściowym, zgodnie z którym przepisy art. 40e ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się także do decyzji wydanych przez Komisję przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Wskazany przepis ma charakter retrospektywny, co oznacza, że kreuje na przyszłość skutki rozstrzygnięć wydanych wcześniej. Projektowana zmiana w art. 40e nowelizowanej ustawy w brzmieniu nadanym w art. 1 niniejszej ustawy zakłada

powstanie z mocy prawa obowiązku gminy lub Skarbu Państwa przejęcia zarządu nieruchomością warszawską lub odpowiednią jej częścią na zasadach określonych w art. 184a-186a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Z drugiej strony projektowana zmiana przewiduje powstanie obowiązku ex lege wydania nieruchomości na rzecz gminy lub Skarbu Państwa. Dotychczasowa praktyka Komisji uzasadnia ustanowienie wskazanych obowiązków także wobec decyzji, które wydane zostały przez Komisję na podstawie ustawy nowelizowanej. Określenie obowiązków przejęcia zarządu i wydania nieruchomości w decyzji nie są dobrowolnie przez ich adresatów wykonywane, co powoduje, że sytuacja lokatorów, zamieszkujących w nieruchomościach warszawskich nie tylko nie ulega zmianie na lepsze, ale często pogarsza się wskutek działań dotychczasowych beneficjentów uchylonych decyzji reprzywatyzacyjnych. Możliwość kwestionowania decyzji administracyjnych oraz występowania z wnioskiem o wstrzymanie ich wykonalności powoduje, że ustanowione w decyzji obowiązki nie są wykonywane. Wprowadzenie obowiązków powstających ex lege spowoduje poprawę sytuacji lokatorów zamieszkujących nieruchomości warszawskie przez objęcie dyspozycją art. 40e także tych lokatorów, co do których została już wydana decyzja przed Komisję od daty wejścia w życie ustawy, o której mowa w art. 1 nowelizowanej ustawy w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą

3. Projektowany art. 5 ustawy nowelizującej jest przepisem przejściowym i stanowi, że do spraw wszczętych przez Komisję do spraw reprzywatyzacji nieruchomości warszawskich i niezakończonych ostateczną decyzją Komisji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy uwzględniające zmiany wprowadzone przedmiotową ustawą nowelizującą.
4. Art. 6 ustawy nowelizującej zapewnia wprowadzenie racjonalnego *vacatio legis*, które w proponowanym kształcie winno wynosić 14 dni. Jest to termin pozwalający na dostateczne zapoznanie się obywateli, instytucji i innych organów z kształtem wprowadzanych zmian.

Projektowana nowelizacja będzie powodowała pozytywne skutki społeczne w postaci usunięcia negatywnych następstw decyzji reprzywatyzacyjnych dla m. st. Warszawy, Skarbu Państwa, lokatorów oraz uprawnionych następców prawnych właścicieli nieruchomości warszawskich.

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej

Warszawa, 4 grudnia 2018 r.

BAS-WAPM-2830/18
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji restrykcyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Andrzej Matusiewicz)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projektodawcy w art. 1 proponują znówelizowanie ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji restrykcyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 718, ze z m.), dalej jako „ustawa”. Celem przedstawionych propozycji jest uporządkowanie i usprawnienie postępowania przed Komisją do spraw restrykcyjności nieruchomości warszawskich, dalej jako „Komisja”. Proponowane zmiany dotyczą m.in. składu Komisji (art. 4 ust. 1 ustawy), zasad głosowania przez Komisję (art. 10 ust. 1 ustawy), zasięgania opinii Społecznej Rady (art. 11 ust. 1 ustawy), zawiadamiania poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 16 ust. 3-4 ustawy), uchylania zabezpieczenia na etapie czynności sprawdzających (art. 24 ust. 4a ustawy), doprecyzowania zakresu decyzji wydawanych przez Komisję (art. 29-31 ustawy), wszczynania postępowania w sprawie wznowienia postępowania, uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej lub stwierdzenia nieważności decyzji Komisji (art. 36a-36c ustawy), stosowania przepisów o ochronie danych osobowych (art. 38 ust. 4 ustawy), zakresu stosowania

przepisów innych ustaw w sprawach nieuregulowanych ustawą (art. 38 ustawy), wykreślenia w księdze wieczystej wpisu dokonanego na podstawie uchylonej decyzji reprivatyzacyjnej (art. 40 ust. 1 ustawy) oraz wysokości czynszu pobieranego za zajmowany lokal (art. 40e ustawy).

W art. 2 projektu zaproponowano zmiany do art. 214a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.), polegające m.in. na poszerzeniu katalogu przesłanek odmowy ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości.

W art. 3-5 projektu znajdują się propozycje przepisów przejściowych.

Projektowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy uwzględnić:

- art. Artykuł 345 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE), zgodnie z którym Traktaty nie przesądzają w niczym zasad prawa własności w państwach członkowskich.

- art. 16 ust. 1 TfUE, przyznający każdej osobie prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących. Przepis ten ustanawia zasadę prawa UE ochrony danych osobowych, mającą ogólne zastosowanie, czyli dotyczącą przetwarzania danych w sektorze prywatnym i publicznym. Artykuł 16 ust. 1 TfUE wskazuje na potrzebę ochrony danych osobowych nie tylko w odniesieniu do przetwarzania ich przez instytucje UE, ale również w odniesieniu do przetwarzania ich przez państwa członkowskie.

- art. 8 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: KPPUE), przyznający każdej osobie prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą (art. 8 ust. 2 KPPUE).

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)¹, dalej jako „rozporządzenie RODO”.

Rozporządzenie RODO ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych (art. 2 ust. 1 rozporządzenia RODO).

¹ Dz. Urz. UE L 119 z 27.04.2016, s. 1.

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy Komisja jest organem administracji publicznej stojącym na straży interesu publicznego w zakresie postępowań w przedmiocie wydania decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich.

Uwzględniając obowiązujący stan prawa UE, w tym orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, należy stwierdzić, że kwestie dotyczące reprivatyzacji nie są przedmiotem regulacji prawa UE. Art. 345 TfUE wyraża zasadę neutralności Traktatów wobec zasad prawa własności w państwach członkowskich. Nie skutkuje on wyłączeniem obowiązujących w państwach członkowskich zasad prawa własności spod podstawowych zasad Traktatu, do których należy swoboda przepływu kapitału², jednak zagadnienie restytucji praw do nieruchomości znacjonalizowanych przed akcesją Polski do UE nie mieści się w ramach tej swobody. Analizowany projekt nie wiąże się bowiem z przepływem kapitału między państwami członkowskimi, w szczególności nie ogranicza możliwości umownego przeniesienia między państwami członkowskimi środków majątkowych w celu inwestycyjnym. Powyższy pogląd znajduje poparcie również w stanowisku prezentowanym przez Komisję Europejską w odpowiedziach udzielanych na pytania członków Parlamentu Europejskiego³.

3.2. Projektodawcy proponują, aby zgodnie z art. 38 ust. 4 ustawy do zawiadomień i wezwań, o których mowa w art. 16 ust. 3 i 4 ustawy⁴, oraz do spraw określonych w art. 17b ustawy⁵ nie stosowano przepisów ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000, ze zm.), dalej jako „ustawa o ochronie danych osobowych”.

Kwestie dotyczące ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych stanowią przedmiot regulacji prawa UE. Zgodnie art. 16 ust. 1 TfUE i art. 8 ust. 1 KPPUE każda osoba ma prawo do ochrony danych

² Wyrok TSUE z 8 listopada 2012 r. w sprawie C-244/11, *Komisja Europejska przeciwko Republice Greckiej* (ECLI:EU:C:2012:694), pkt 16-17.

³ Zob. w szczególności odpowiedzi Komisarz V. Reding z 4 grudnia 2013 r. na pytanie E-011643/13, w którym stwierdza: *“restitution of properties expropriated prior to the accession to the European Union is a matter which falls in principle under national competence. In the matter referred to by the Honourable Member, it is therefore for the Member State concerned to determine the scope of property restitution and the choice of the conditions to restore the property rights of former owners, in conformity with relevant national and international law, including the European Convention on Human Rights”*. Podobnie w odpowiedzi z dnia 14 listopada 2012 r. (pytanie E-008183/12). Nieco innej odpowiedzi udzielił Komisarz Barnier z dnia 3 września 2013 r. (pytanie E-008448), jednak również stan faktyczny przedstawiony w pytaniu był odmienny, gdyż dotyczył nacjonalizacji dokonanej już po akcesji państwa do UE.

⁴ Zgodnie z art. 16 ust. 3 ustawy strony mogą być zawiadamiane o wszczęciu postępowania, decyzjach i innych czynnościach Komisji poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej urzędu obsługującego. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do wezwania strony lub świadka na rozprawę. Zawiadomienie lub doręczenie zawiadomienia lub wezwania uważa się za dokonane po upływie 7 dni od dnia publicznego ogłoszenia (ust. 4).

⁵ Art. 17b ustawy reguluje kwestie dokonywania za pomocą aparatury utrwań obrazu i dźwięku z przebiegu rozprawy oraz transmisji audiowizualnej za pośrednictwem sieci Internet.

osobowych jej dotyczących. Prawu podstawowemu określone w art. 16 ust. 1 TfUE należy przypisać granice wynikające z art. 51 ust. 1 oraz art. 52 ust. 2 KPPUE. Zgodnie z art. 51 ust. 1 KPPUE postanowienia KPPUE mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii. Zgodnie z art. 52 ust. 2 KPPUE prawa uznane w KPPUE, które są przedmiotem postanowień Traktatów, są wykonywane na warunkach i w granicach w nich określonych. Z przepisów tych wynika, że państwa członkowskie są związane unijnymi zasadami dotyczącymi ochrony osób fizycznych, jeśli wykonują działania wchodzące w zakres zastosowania prawa Unii.

Należy także zwrócić uwagę na art. 2 ust. 2 lit. a rozporządzenia RODO, w myśl którego rozporządzenie to nie ma zastosowania do przetwarzania danych osobowych w ramach działalności nieobjętej zakresem prawa UE. Natomiast zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie danych osobowych stosuje się ją do ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych w zakresie określonym w art. 2 i art. 3 rozporządzenia RODO.

W świetle powyższego i biorąc pod uwagę, iż kwestie restytucji praw do nieruchomości znacionalizowanych przed akcesją nie są przedmiotem regulacji prawa unijnego, należy uznać, że przewidziane w projekcie ustawy przetwarzanie danych osobowych pozostaje poza zakresem regulacji prawa UE.

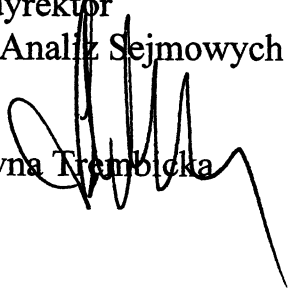
W pozostałym zakresie projekt nie reguluje kwestii objętych prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Poselski projekt o zmianie ustawy o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reparywizacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa oraz zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Akceptowała:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Krystyna Trembicka

Warszawa, 4 grudnia 2018 r.

BAS-WAPM-2831/18
TRYB PILNY

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie
stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o szczególnych
zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych
dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa
oraz zmianie ustawy o gospodarce nieruchomościami (przedstawiciel
wnioskodawców: poseł Andrzej Matusiewicz) jest projektem ustawy
wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu
Sejmu**

Projektodawcy w art. 1 proponują znowelizowanie ustawy z dnia 9 marca 2017 r. o szczególnych zasadach usuwania skutków prawnych decyzji reprivatyzacyjnych dotyczących nieruchomości warszawskich, wydanych z naruszeniem prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 718, ze z m.), dalej jako „ustawa”. Celem przedstawionych propozycji jest uporządkowanie i usprawnienie postępowania przed Komisją do spraw reprivatyzacji nieruchomości warszawskich, dalej jako „Komisja”. Proponowane zmiany dotyczą m.in. składu Komisji (art. 4 ust. 1 ustawy), zasad głosowania przez Komisję (art. 10 ust. 1 ustawy), zasięgania opinii Społecznej Rady (art. 11 ust. 1 ustawy), zawiadamiania poprzez ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 16 ust. 3-4 ustawy), uchylania zabezpieczenia na etapie czynności sprawdzających (art. 24 ust. 4a ustawy), doprecyzowania zakresu decyzji wydawanych przez Komisję (art. 29-31 ustawy), wszczynania postępowania w sprawie wznowienia postępowania, uchylenia lub zmiany decyzji ostatecznej lub stwierdzenia nieważności decyzji Komisji (art. 36a-36c ustawy), stosowania przepisów o ochronie danych osobowych (art. 38 ust. 4 ustawy), zakresu stosowania przepisów innych ustaw w sprawach nieuregulowanych ustawą (art. 38 ustawy), wykreślenia w księdze wieczystej wpisu dokonanego na podstawie uchylonej decyzji reprivatyzacyjnej (art. 40 ust. 1 ustawy) oraz wysokości czynszu pobieranego za zajmowany lokal (art. 40e ustawy).

W art. 2 projektu zaproponowano zmiany do art. 214a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2018 r. poz. 121, ze zm.), polegające m.in. na poszerzeniu katalogu przesłanek odmowy

ustanowienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości. W art. 3-5 projektu znajdują się propozycje przepisów przejściowych.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Poselski projekt ustawy nie jest projektem ustawy wykonującej prawo UE w rozumieniu art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu.

Akceptowała:
Wicedyrektor
Biura Analiz Sejmowych

Krystyna Trembicka

